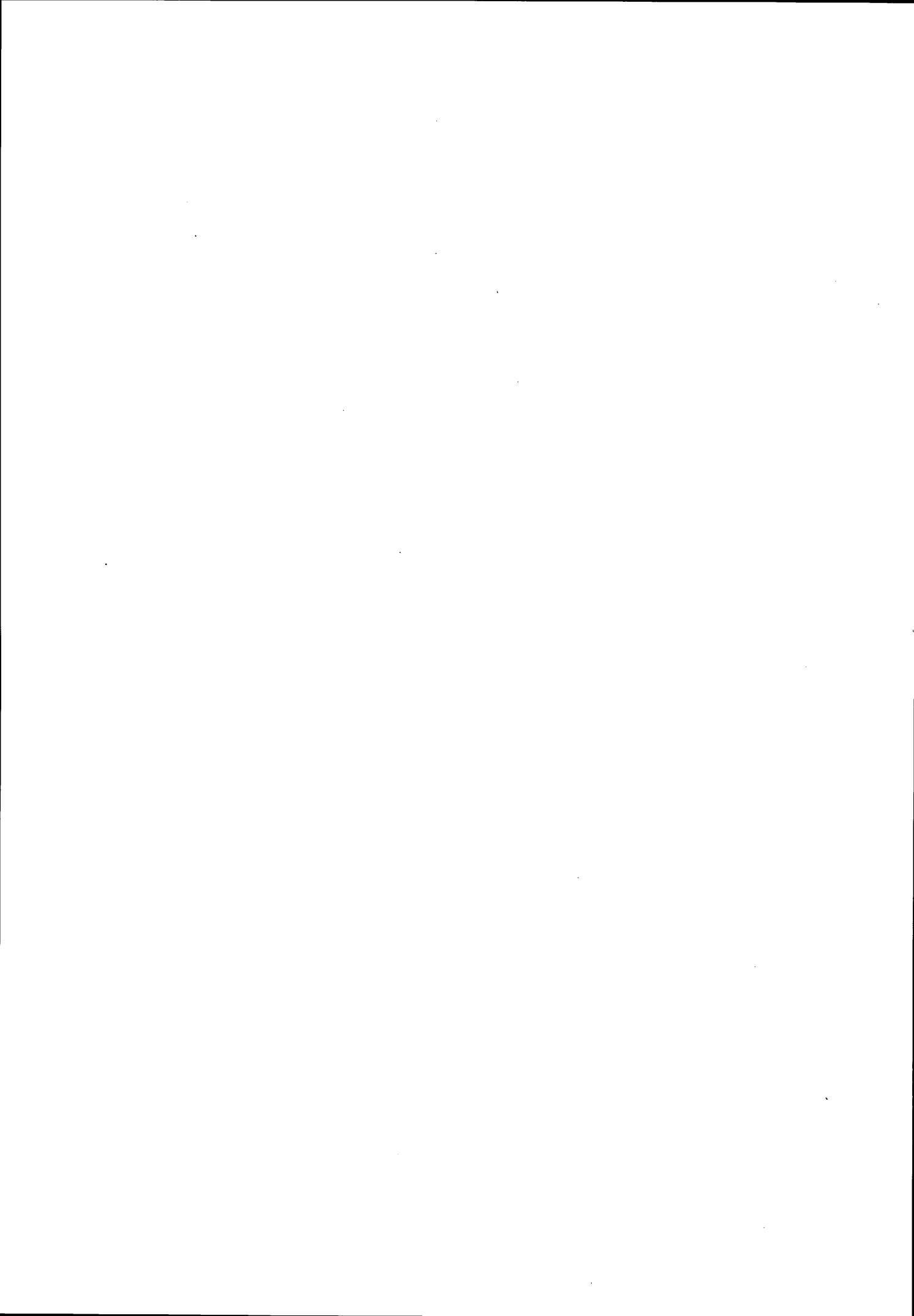

MŰTÁRGYVÉDELEM

A SZŐLŐKERT UTCAI FRESKÓ RESTAURÁLÁSA

A freskót az NSZK-beli vándorkiállításra készítettük. A restaurálás szempontjai között különleges igények szerepeltek, elsődlegesen az, hogy a freskót hordozó panel erős és könnyű legyen, továbbá, hogy a töredékek a későbbiekben károsodás nélkül kiemelhetőek legyenek.

A töredékeket megtisztítva és Paraloiddal konzerválva adták át restaurálásra.

Első lépésben a töredékek összeválogatása történt meg. Az összeillő darabokat PVB alkoholos oldattal ragasztottuk meg. Ilymódon körvonalazódtak a freskó motívumai és méretei, utóbbi alapján készítettük el a hordozó panelt.

A tartó elemet négy darab 5 cm vastag polisztirolhabból készült táblából állítottuk össze, melyeket epoxi gyantával ragasztottunk egymáshoz. Azért volt szükség ilyen vastag táblákra, mert a töredékeket teljes vastagságukban szerettem volna beágyazni a hordozó panelba. Az eddigi gyakorlat szerint a hordozó elemre applikálás előtt a freskó töredékeit elvékonyítják megszüntetve azt az információt, melyet a darab teljes vastagsága nyújt a vakolat rétegeiről és alapozásáról.

A hátlapra alumíniumból merevítő szerkezetet készítettünk, amely a táblák éleit is védte. Az alumínium

felragasztása után a további erősítés érdekében az egész hátfalat üvegszálal műgyantával vontuk be.

A tartószerkezet elkészülte után a töredékek helyének bejelölése következett. A darabok helyét kimélyítettük annyira, hogy a töredékek 3–4 mm-re kiálljanak. Erre azért volt szükség, mert a hiányokat alapvakolat-hoz hasonlóan pótoltuk és az eredeti részek ebből kiálltak. Így próbáltuk jelezni a simítóvakolat hiányát.

A töredékek helyének kimélyítése után az előlapot az erősítés érdekében epoxigyantával vontuk be.

A gyanta megkötése után a darabokat töltött PVB-vel ragasztottuk be, ezzel biztosítva, hogy szükség esetén a későbbiekben ki lehessen oldani a ragasztót és a töredékeket ki lehessen emelni.

Az alapvakolatot úgy készítettük, hogy plectolos vízzel (50 %-ban hígítva) beecseteltük a felületeket és a vakolatnak megfelelően színezett homokkal megszór-
tuk.

Ahol a minta megkívánta, plectolos gipsszel simítóvakolatot készítettünk és megfestettük.

A felhasznált könnyűszerkezetnek köszönhetően sikerült elérni, hogy a 235 x 160 cm méretű elkészült tárgy az eredeti töredékekkel együtt csak 65 kg súlyú lett. Ezzel biztosítottuk a könnyű szállítást.

Felhasznált irodalom

1. *Illés János*: A restaurálás új módszerei. In: A képzőművészet iskolája. Szerk.: Solymár István. Budapest, 1977. 129–133.
2. *Kristova-Bojkova, Rajna*: Középkori freskók mentése, levétele és új alapokra helyezése. In: A kiegészítés, az etika és a természettudományos

vizsgálatok kérdései a restaurálásban. Szerk.: Járó Márta. Budapest, 1982. 173–177.

3. *H. Sallai Mariann*: Műemléki környezetben lévő képzőművészeti alkotások restaurálása. In: Múzeumi Műtárgyvédelem IV. Budapest, 1977. 39–47.

JÁNOS PAPP

RESTAURIERUNG DES FRESKOS IN DER SZŐLŐKERT-GASSE

Das Fresko wurde für die Wanderausstellung in der BRD hergerichtet. Hinsichtlich der Restaurierung mussten besondere Ansprüche berücksichtigt werden, vor allem, dass das Paneel des Freskos fest und leicht sei, ferner, dass die Bruchstücke später ohne Schaden zu erleiden herausgehoben werden können.

Die Bruchstücke wurden zwecks Restaurierung gereinigt und mit Paraloid konserviert übergeben.

Als erstes erfolgte die Auswahl der zusammengehörenden Stücke. Diese wurden mit PVB Alkohollösung geklebt. Auf diese Weise kamen die Konturen der Motive und Ausmasse des Freskos zustande, aufgrund derer wir das paneel verfertigen konnten.

Tafeln waren deshalb nötig, weil wir die Bruchstücke in ihrer vollen Stärke in das Paneel einbetten wollten.

Der bisherigen Praxis gemäss werden die Freskenfragmente, noch vor der Applizierung auf das Paneel, verdünnt, wodurch jene Information zunichte wird, welche die volle Stärke des Teilchens bezüglich der Schichten und der Grundierung des Verputzes bietet.

Auf der Rückseite des Paneels brachten wir eine Festigungs-konstruktion aus Aluminium ans, die auch die Tafelkanten schützte, nach Aufklebung des Aluminiums überzogen wir zwecks weiterer Festigung die gesamte Rückfläche mit Glasfaser-Kunsthartz. Nach Fertigstellung der Trägerkonstruktion folgte die Markierung der Fragmentstellen. Diese haben wir (in einer Weise) vertieft, dass sich die Bruchstücke um 3-4 mm hervorheben. Dies war nötig, da wir die fehlenden Freskenteile dem Grundverputz ähnlich ersetzten und die Originalteile sich aus diesem hervorhoben. So ver-

suchten wir auf den Mangel des Glattverputzes hinzuweisen.

Zwecks Festigung haben wir die Vorderfläche nach Vertiefung der Fragmentstellen mit Epoxi-Harz überzogen. Nach Bindung des Harzes klebten wir die Stücke mit gefülltem PVB ein, um sicher zu stellen, dass das Klebemittel später – wenn nötig – gelöst und die Fragmente herausgehoben werden können.

Bei Herstellung des Grundputzes pinselten wir die Fläche mit einer 50%-er Lösung von Plextolwasser ein und bestreuten sie mit einem dem Verputz entsprechend gefärbten Sand.

Wo es das Muster erforderte fertigten wir mit Plextolgips einen Glattverputz an und bemalten diesen.

Dank der angewendeten Leichtkonstruktion gelang es uns zu erreichen, dass der hergestellte Gegenstand im Ausmass von 235 x 160 cm, einschliesslich der Originalteilchen, bloss 65 kg wog. So ermöglichten wir einen leichten Transport.

Abbildungen

Abb. 1. Gefestigte Rückseite des Freskenpaneels

Abb. 2. Einsenkung der Bruchstücke

Abb. 3. Das Einkleben und die Ausfüllung

Abb. 4. Das fertige Fresko

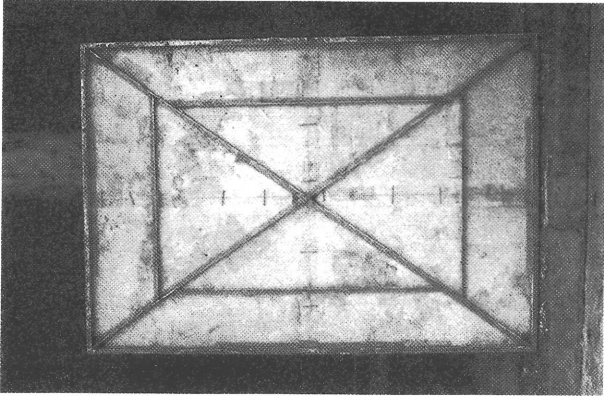
Képjegyzék

1. kép A freskót hordozó panel megerősített hátlapja

2. kép A töredékek besüllyesztése

3. kép Beragasztás és fugázás

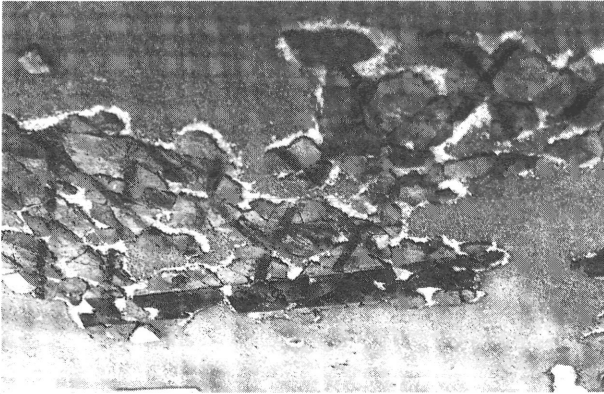
4. kép A kész freskó

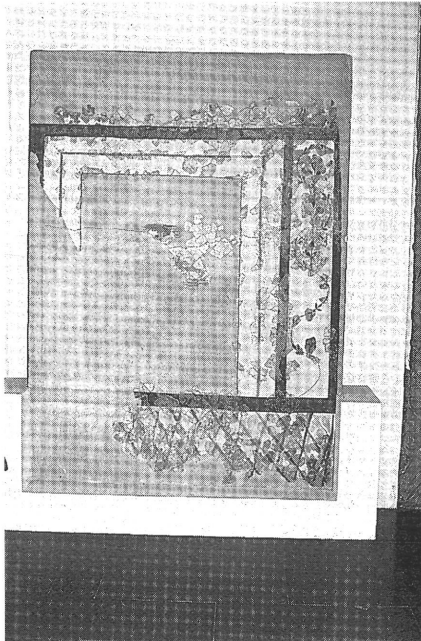
1

2

3

4